

Projekt „Akademia sukcesu” został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Scenariusz lekcji przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej

1. Etap edukacyjny: Szkoła Podstawowa, klasa IV

2. Przedmiot: Przyroda

3. Temat zajęć: Na polu uprawnym.

4. Czas trwania zajęć: 45 minut

5. Cel ogólny:

-Poznanie środowiska pola uprawnego.

6. Cele szczegółowe zajęć:

Uczeń:

- wymienia uprawy zbożowe;
- wymienia cechy uprawy zbóż;
- rozpoznaje i nazywa warzywa uprawiane na polach oraz podaje ich wykorzystanie;
- wymienia rośliny oleiste;
- wyjaśnia dlaczego rolnicy usuwają z pól i sadów chwasty oraz owady roślinożerne;
- nazywa i rozpoznaje zwierzęta, które pomagają ludziom w walce ze szkodnikami.

7. Metody i formy pracy:

a) Metody

- pokazowa (film)
- aktywizująca (krzyżówka)
- praktycznego działania (rozwiązywanie zadań).

b) Formy

- indywidualna;
- binarna;
- grupowa.

8. Środki dydaktyczne:

- Tajemnice przyrody. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 4. Szkoła podstawowa. Golanko J., Moździerz U., Stawarz J., Wróbel I., wyd. Nowa Era, 2020;
- Podręcznik do przyrody dla klasy czwartej szkoły podstawowej,M. M. Worłowska. F. Szlajfer, J. Stawarz, wyd. Nowa Era, 2020;
- załącznik 1 dla każdego ucznia (wyszukiwanie słowa pole);
- załącznik 2 -tekst dla każdego ucznia: „ Na polach uprawia się rośliny zbożowe?”;
- załącznik 3 – dla każdego ucznia P/F
- film pt:” rośliny uprawne”.

Projekt „Akademia sukcesu” został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

9. Przebieg lekcji:

a) Część wprowadzająca

1. Czynności organizacyjne, sprawdzenie listy obecności.
2. Wprowadzenie do tematu lekcji – wyszukiwanie słowa „pole” (załącznik 1)

Każdy uczeń otrzymuje załącznik 1, następnie wyszukuje wszystkie słowa „pole”.

3. Zapis tematu lekcji w zeszycie: „ Na polu uprawnym”

b) Część właściwa

1. Rośliny uprawne- film

Uczniowie oglądają krótki filmik, w którym dwie myszy opowiadają o roślinach uprawnych.

<https://www.youtube.com/watch?v=6c5zNnkYbCM>

Następnie nauczyciel zadaje pytania, aby sprawdzić czy uczniowie uważnie słuchali i ile zapamiętali.

- Jakie znacie nazwy zbóż? (owies, jęczmień, pszenica, żyto, kukurydza, proso);
- Co otrzymujemy z prosa? (kaszę jaglaną) z żyta, pszenicy, kukurydzy?(mąkę) z jęczmienia?(kaszę jęczmienną) z owsa i kukurydzy? (płatki śniadaniowe);
- Dlaczego rośliny okopowe takie jak ziemniaki, buraki czy marchew nazywamy okopowe? (ponieważ się je okopuje);
- Jak nazywają się zbiory roślin okopowych? (okopkami);
- Jakie rośliny zaliczane są do roślin oleistych? (rzepak , słonecznik, soja);
- Jakie produkty otrzymujemy z roślin oleistych ?(olej, masło roślinne, margaryna roślinna);
- Co otrzymujemy z roślin włóknistych? (dywan, sznurek, tkanina lniana);
- Podaj przykład rośliny włóknistej(len).

2. Łańcuch pokarmowy- rozmowa kierowana pytaniami nauczyciela

Nauczyciel zadaje pytanie:

* „ Kto poda przykład łańcucha pokarmowego składającego się z organizmów żyjących na polu uprawnym”.

Bób- mszyca -biedronka

Projekt „Akademia sukcesu” został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

3. Praca z tekstem – Ćwiczenie Prawda/ Fałsz

Nauczyciel rozdaje dzieciom zdania dotyczące znaczenia łąk dla człowieka oraz roślin łąkowych. Zadaniem dzieci jest samodzielne zaznaczenie czy stwierdzenie jest prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Następnie uczniowie otrzymują tekst. Po przeczytaniu tekstu, ponownie zaznaczają odpowiedzi.

Na polach uprawia się rośliny zbożowe(załącznik 2)

Pola uprawne najczęściej są obsiewane zbożami, które zaliczamy do traw. Uprawia się je głównie ze względu na nasiona, nazywane potocznie ziarnami. Nasiona zbóż zawierają duże ilości substancji odżywczych, dlatego wykorzystuje się je jako pożywienie dla ludzi i paszę dla zwierząt. Polscy rolnicy obsiewają pola głównie żytem, pszenicą, jęczmieniem i owsem. Z **pszenicy i żyta** wyrabia się przede wszystkim mąkę, natomiast z **jęczmienia i owsa**- kaszę i płatki. W naszym kraju uprawia się również **kukurydzę**. Jej ziarna jemy po ugotowaniu lub uprażeniu. Z ziaren tych wytwarza się także mąkę, kaszę i płatki.

W Polsce uprawia się **zboża ozime**, czyli takie, które wysiewa się jesienią, a zbiera w lecie następnego roku, oraz **zboża jare**, które wysiewa się i zbiera w tym samym roku. Okres, w którym rolnicy zbierają zboża z pól, nazywamy **zniwami**.

(tekst zaczerpnięty z: Podręcznik do przyrody dla klasy czwartej szkoły podstawowej, M. M. Worłowska. F. Szlajfer, J. Stawarz, wyd. Nowa Era, 2020).

Załącznik 3 prawda czy fałsz

Odpowiedź przed lekturą	Stwierdzenie	Odpowiedź po lekturze
	Pola uprawne najczęściej są obsiewane trawami.	
	Nasiona zbóż zawierają duże ilości substancji odżywczych.	
	Nasiona wykorzystuje się jako pożywienie dla ludzi i paszę dla zwierząt.	
	Z pszenicy i żyta wyrabia się przede wszystkim płatki i kaszę.	
	Z jęczmienia i owsa wyrabia się przede wszystkim olej.	
	Zboża ozime, to takie które wysiewa się przed jesienią, a zbiera zimą.	
	Zboża jare, wysiewa się i zbiera w tym samym roku.	
	W Polsce uprawia się kukurydzę, której ziarna spożywamy	

Projekt „Akademia sukcesu” został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

	na surowo.	
	Okres, w którym rolnicy zbierają zboża z pól, nazywamy żniwami.	

4. Krzyżówka- hasło „ pole uprawne”

Zadaniem uczniów jest wykonanie w parach krzyżówki , której hasłem jest : „ pole uprawne”. Uczniowie tworzą hasła do krzyżówki wraz z pytaniami w oparciu o informacje zawarte w podręczniku na stronach: 193-201.

5. Wykonanie ćwiczeń w zeszycie ćwiczeń

Uczniowie samodzielnie wykonują ćwiczenia w oparciu o wiedzę zdobytą na lekcji oraz korzystając z podręcznika.

Ćwiczenie 1/ 118

Polecenie: Dokończ zdania, wykorzystując słowa z ramki w odpowiedniej formie gramatycznej.

* żniwa * trawy * zboża ozime * substancje odżywcze * zboża jare

- Zboża zaliczamy do....
- Nasiona zbóż zawierają dużo.....
- Zboża, które wysiewa się tego samego roku , to....
- Okres kiedy rolnicy zbierają zboża z pól to....
- Jesienią wysiewa się.....

Ćwiczenie 2 /118

Polecenie:

- Na zdjęciach przedstawiono zboża uprawne w Polsce. Rozpoznaj je i zapisz ich nazwy.
- Wypisz po dwie nazwy, z których otrzymuje się wymienione produkty(mąka, kasza, płatki).

Ćwiczenie 3/118

Polecenie: Rozpoznaj i podpisz przedstawione warzywa , a następnie zamaluj ich jadalne części.

Ćwiczenie 4/ 118

Polecenie: Obejrzyj zdjęcia przedstawiające zwierzęta żyjące na polach uprawnych. Zamaluj na czerwono okienka przy zdjęciach szkodników, a na zielono przy zdjęciach zwierząt pożytecznych.